

LEGEA nr. 383 din 24 decembrie 2013 a apiculturii

Cu modificările și completările aduse de :

- Legea nr. 280 din 18 noiembrie 2015;
- Legea nr. 227 din 8 septembrie 2015;

CAP. I

Dispoziții generale

ART. 1

(1) Obiectul prezentei legi îl constituie crearea cadrului legal privind reglementarea activității apicole în scopul protejării albinelor și dezvoltării apiculturii.

(2) Creșterea albinelor este o îndeletnicire tradițională a populației și constituie, prin rolul său economic, ecologic și social, o parte a avuției naționale.

ART. 2

Activitatea în apicultură poate fi practică de orice persoană fizică cu respectarea legislației în vigoare. Statul român prin ministerele de resort sprijină activitatea de creștere a albinelor, a creșterii numărului și producției familiilor de albine, a valorificării superioare a resurselor melifere, a produselor apicole și a conservării biodiversității.

ART. 3

Apicultorii organizați în forme asociative pot beneficia de sprijin financiar pentru înființarea, dezvoltarea și modernizarea stupinelor prin accesarea măsurilor prevăzute în programele naționale sau europene destinate acestui sector.

ART. 4

Apicultorii pot participa la programe de formare profesională organizate de Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. Dr. G. K. Constantinescu" sau de alți furnizori de formare profesională autorizați, în condițiile legii.

ART. 5

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) apicultură - ramură agricolă din sectorul zootehnic ce cuprinde activitatea de creștere, exploatare, înmulțire și ameliorare a albinelor melifere; știința care se ocupă cu creșterea și îngrijirea rațională a albinelor, în scopul obținerii și folosirii produselor apicole și polenizării florei entomofile;

b) produse apicole - produsele obținute de la familia de albine ca rezultat al activității acesteia, sub denumirea de miere, polen, păstură, lăptișor de matcă, apilarnil, ceară, propolis, venin de albine;

c) material biologic apicol - orice material biologic provenit din familia de albine care poate fi utilizat pentru reproducție și selecție, pentru activități apicole sau pentru comercializare;

d) apicultor - persoană care deține, crește și/sau exploatează familii de albine;

e) stup - echipament apicol, asamblat, care adăpostește familia de albine în perioada de creștere și exploatare și este utilizat atât în stupăritul staționar, cât și în stupăritul pastoral;

f) familie de albine/colonie de albine - unitate biologică alcătuită din albine lucrătoare, matcă, trântori, faguri pentru dezvoltarea și depozitarea hranei, care se află într-un stup;

g) roi artificial pe faguri - unitate biologică alcătuită din rame cu faguri, în general 3-5, cu puiet în toate stadiile de dezvoltare și provizii de hrană, albină de pe rame și o matcă împerecheată;

h) roi la pachet - unitate biologică alcătuită în general din 1-1,5 kg albină tânără însoțită de o matcă împerecheată și care nu cuprinde faguri;

i) matcă/regină - singurul individ femel din familia de albine cu organe reproducătoare complet dezvoltate, capabil să se împerecheze și să depună ouă fecundate;

j) trântor - individ mascul din familia de albine apt pentru împerechere cu matca;

k) stupină/exploatație apicolă - totalitatea familiilor de albine deținute de o persoană, care poate fi amplasată pe o singură vatră sau pe mai multe vetre, în număr variabil. O stupină/exploatație apicolă poate cuprinde echipamente specifice, utilaje și construcții necesare pentru desfășurarea activității apicole;

l) vatră de stupină - locul/suprafața de teren pentru amplasarea unei stupine, în sistem staționar, permanentă sau în sistem pastoral ori temporară. Vatra poate fi permanentă, dacă stupii sunt amplasați în același loc pe toată perioada anului sau cel puțin pe perioada iernării, ori temporară, atunci când stupii sunt transportați și amplasați pe o perioadă limitată de timp în vederea valorificării unui cules;

m) stupărit staționar - sistem de întreținere și exploatare a familiilor de albine pe aceeași vatră pe toată perioada anului;

n) stupărit pastoral/transumanță - sistem de întreținere și exploatare a familiilor de albine care include deplasarea acestora, pe vetre temporare, pentru valorificarea unor culesuri sau pentru polenizare dirijată;

o) plante entomofile sau floră entomofilă - plante ce sunt polenizate cu ajutorul insectelor, inclusiv al albinelor;

p) polenizarea plantelor - proces prin care polenul este transferat din sacii polinici ai anterelor pe stigmatul pistilului, proces prin care se asigură fecundarea plantelor. Polenizarea entomofilă, dirijată, cu albine, se realizează în scopul sporirii producției de semințe, fructe și legume;

q) bază meliferă - totalitatea plantelor din flora spontană și cultivată, care sunt cercetate de albinele melifere pentru polen, nectar sau mană;

r) rasă de albine - populație de familii de albine de origine comună suficient de numeroasă pentru creșterea "în sine", care are un genofond comun și posedă anumite particularități fenotipice, adaptată condițiilor pedoclimatice și florei melifere din zona respectivă;

s) familie de albine de elită - familie de albine de rasă pură, cu performanțe superioare selecționate, ca urmare a aplicării programului național de ameliorare și care transmite constant, prin descendență, însușirile respective;

ș) stupină de elită - stupină autorizată de autoritatea competentă în domeniu, respectiv Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. Dr. G. K. Constantinescu", în creșterea familiilor de albine de elită și producerea de material biologic selecționat, conform programului național de ameliorare;

t) stupină de multiplicare - stupină autorizată de autoritatea competentă în domeniu, respectiv Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. Dr. G. K. Constantinescu", pentru multiplicarea materialului genetic provenit de la familii de albine cu performanțe superioare, de rasă pură, din stupina de elită, conform programului național de ameliorare;

ț) carnet de stupină - document elaborat de forma asociativă și aprobat de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, care conține informații cu privire la mișcarea efectivului, starea de sănătate și întreținere a fiecărei familii de albine, tratamentele efectuate, deplasările în pastoral, precum și alte operațiuni din domeniul apicol;

u) valoare de piață - prețul pe care apicultorul îl poate obține prin vânzarea familiilor de albine și a producției de miere obținute în urma culesului.

CAP. II

Ameliorarea raselor de albine

ART. 6

(1) Ameliorarea albinelor din România se realizează prin programul național de ameliorare întocmit de organizațiile și asociațiile acreditate de Agenția Națională pentru Zootehnie «Prof. dr. G. K. Constantinescu» pentru înființarea și menținerea evidențelor genealogice, respectiv registre genealogice.

(2) Programul național de ameliorare are la bază ameliorarea rasei locale A. M. Carpatica, în rasă curată, elaborat în conformitate cu legislația națională și programul național de ameliorare a albinelor.

(3) Producerea pentru comercializare a mătcilor poate fi realizată doar de stupine de multiplicare și de elită, autorizate în acest scop, conform prevederilor legislației în vigoare.

(4) În scopul protecției materialului biologic autohton, introducerea de material biologic pe teritoriul României va fi autorizată de Agenția Națională pentru Zootehnie «Prof. dr. G. K. Constantinescu» și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, cu avizul consultativ al Institutului de Cercetare-Dezvoltare pentru Apicultură - S.A.

ART. 7

Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducere în Zootehnie "Prof. Dr. G. K. Constantinescu" elaborează metodologia privind realizarea și omologarea de noi creații biologice - rase, linii și hibridi, care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

ART. 8

În scopul îmbunătățirii resurselor melifere, autoritățile administrației publice locale vor folosi cu prioritate terenurile pe care le au în administrare la plantarea terenurilor impropii pentru agricultură, a râpelor, a marginilor de drumuri, a spațiilor verzi, cu arbori, arbuști și alte plante ornamentale care prezintă și interes pentru apicultură.

ART. 9

Apicultorii care amplasează stupine în pastoral sau la iernat sunt obligați să comunice autorităților administrației publice locale în a căror rază teritorială se află locul, perioada, numărul familiilor de albine, precum și adresa deținătorului de stupi, asigurând evidența acestora, dar și protecția familiilor de albine împotriva tratamentelor fitosanitare.

ART. 10

(1) Polenizarea dirijată a culturilor agricole entomofile cu ajutorul albinelor se realizează pe bază de contracte încheiate între proprietarii familiilor de albine și deținătorii de culturi.

(2) Costurile prestației de polenizare se stabilesc prin negociere între părți.

ART. 11

(1) Autoritățile administrației publice locale, precum și administratorii terenurilor agricole sau silvice sunt obligate să asigure gratuit apicultorilor vetre de stupină temporare sau permanente, pe baza autorizației de stupărit pastoral depuse de către aceștia la consiliul local.

(2) Vetrele de stupină pot fi atribuite în județul de domiciliu al apicultorului sau în alte județe.

(3) **Suprafețele de teren se atribuie gratuit de autoritățile administrației publice locale,** precum și de administratorii terenurilor agricole sau silvice pentru vatra stupină în funcție de mărimea stupinei, în locuri accesibile mijloacelor de transport, și nu vor fi mai mici de 5 mp pentru fiecare familie de albine și de 50 mp pentru pavilioane.

(4) Durata atribuirii și condițiile de folosire a acestor terenuri, precum și obligațiile părților se stabilesc prin contracte care se încheie între beneficiari și deținătorii terenurilor.

ART. 12

(1) **Până la data de 1 martie a fiecărui an, consiliile locale, precum și administratorii terenurilor agricole sau silvice inventariază atât suprafețele de teren aflate în domeniul public sau privat al statului care se acordă apicultorilor pentru amplasarea vetrei de stupină, cât și baza meliferă existentă pe teritoriul acestora, în vederea comunicării și repartizării suprafețelor melifere către apicultorii care doresc să se deplaseze în pastoral.**

(2) Până la data de 15 martie a fiecărui an, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale solicită, în scris, de la consiliile locale, precum și de la administratorii terenurilor agricole sau silvice suprafețele de teren inventariate, în vederea informării apicultorilor care doresc să se deplaseze în pastoral.

(3) În vederea repartizării suprafețelor melifere prevăzute la alin. (1), apicultorul, direct sau prin intermediul formei asociative, depune/transmite o cerere la consiliul local sau la administratorii terenurilor agricole ori silvice.

(4) **Consiliile locale sau administratorii terenurilor agricole ori silvice, după înregistrarea și centralizarea cererilor, soluționează mai întâi solicitările apicultorilor domiciliați în localitățile aflate în raza acestora, iar excedentul îl repartizează celorlalți apicultori solicitanți din alte localități/județe.**

(5) În maximum 24 de ore de la instalarea vetrei de stupină, apicultorul își amplasează panoul de identificare a stupinei și comunică, în scris, consiliului local sau administratorilor terenurilor agricole ori silvice pe raza cărora își deplasează stupii în pastoral, menționând locul de amplasare a stupilor, perioada de timp, numărul familiilor de albine, precum și datele de contact pentru a putea fi înștiințat la timp în cazul aplicării unor tratamente cu substanțe chimice la culturile agricole.

(6) Pe panoul de identificare vor fi trecute următoarele date: numele proprietarului, adresa, telefonul, numărul de stupi pe vatră și numărul de înregistrare la direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București.

(7) Amplasarea familiilor de albine se poate face și pe terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și/sau juridice, cu acordul proprietarului, în condițiile prezentei legi.

ART. 13

(1) Amplasarea familiilor de albine pe terenurile deținute de apicultori, cu orice titlu, se face la o distanță de cel puțin 10 m față de drumurile publice sau hotarele proprietăților din domeniul public ori domeniul privat aflate în intravilan sau extravilan și la o distanță de cel puțin 5 m față de hotarele proprietăților din domeniul privat aflate în intravilan sau extarvilan.

(2) Dacă distanța față de obiectivele prevăzute la alin. (1) este mai mică de 5 m, familiile de albine trebuie să fie despărțite de acestea printr-un gard, zid, plasă ori alt obstacol prin care albinele să nu poată pătrunde în zbor, cu o înălțime minimă de 2 m, măsurată de la nivelul solului, și care să continue pe aceeași linie încă 2 m dincolo de stupii amplasați la extremitățile stupinei.

(3) Numărul familiilor de albine amplasate pe vatră permanentă, pentru iernat, nu este limitat.

(4) Apicultorii sunt obligați să respecte distanța dintre stupine de minimum 100 m la masivele melifere din păduri, de minimum 300 m la culturile agricole și să nu amplaseze stupina pe direcția de zbor a albinelor aparținând altor stupine sau să amplaseze stupina între alte stupine și sursa de cules.

ART. 14

Apicultorii sunt obligați să respecte normele sanitar-veterinare privind diagnosticarea și tratamentul familiilor de albine bolnave.

ART. 15

(1) Pentru prevenirea intoxicațiilor la albine, deținătorii de suprafețe agricole și silvice care efectuează tratamente chimice la culturile agricole și silvice pe care le dețin sunt obligați să anunțe, în scris, consiliile locale cu cel puțin 48 de ore înainte de efectuarea tratamentului, precum și denumirea produsului folosit.

(2) Consiliile locale, precum și administratorii terenurilor agricole sau silvice trebuie să anunțe, în scris sau telefonic, apicultorii care au vatră de stupină staționară/permanentă sau temporară/pastorală, cu cel puțin 24 de ore înaintea efectuării de către deținătorii de terenuri agricole sau silvice a tratamentelor cu substanțe chimice, în vederea prevenirii intoxicațiilor la albine.

(3) În cazul în care apicultorul, prin nerespectarea de către deținătorul de suprafețe agricole și silvice a prevederilor alin. (1), înregistrează mortalități la familiile de albine, consiliul local și administratorii terenurilor agricole sau silvice, în baza documentului sanitar-veterinar de constatare a cauzelor mortalității, întocmesc un proces-verbal de evaluare a pagubelor și stabilesc cuantumul despăgubirilor care se acordă apicultorului de către deținătorii de suprafețe agricole sau silvice, la valoarea de piață a familiilor de albine și a producției de miere care ar fi trebuit obținută în urma culesului.

ART. 16

(1) Prin derogare de la prevederile art. 263 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, mijloacele de transport autopropulsate înregistrate în circulație, care efectuează transportul stupilor în pastoral, sunt scutite de plata taxei asupra mijloacelor de transport.

(2) Prevederile alin. (1) intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ART. 17

Având în vedere importanța deosebită pe care o are baza meliferă națională pentru apicultură și producțiile realizate, organizarea activității de stupărit pastoral reprezintă o prioritate pentru consiliile locale, precum și pentru administratorii terenurilor agricole sau silvice.

CAP. III

Dispoziții finale

ART. 18

(1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, și se sancționează după cum urmează:

- a) cu avertisment sau amendă de la 50 lei la 70 lei, în cazul nedeținerii carnetului de stupină;
- b) cu avertisment sau amendă de la 25 lei la 50 lei, în cazul necompletării carnetului de stupină;
- c) cu avertisment sau amendă de la 50 lei la 100 lei, în cazul neidentificării stupilor de către apicultor la formele asociative de profil legal constituite, conform legislației în domeniu;

d) cu avertisment sau amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul neidentificării stupilor de către formele asociative de profil, legal constituite, conform legislației în domeniu;

e) cu avertisment sau amendă de la 50 lei la 100 lei, în cazul lipsei panoului de identificare la stupinele deplasate în pastoral;

f) cu amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul vânzării materialului biologic apicol de elită și multiplicare neautorizat;

g) cu amendă de la 50 lei la 100 lei, în cazul neanunțării de către apicultor, în maximum 24 de ore de la instalarea stupinei pe vatră, a consiliului local și a administratorilor terenurilor agricole sau silvice pe raza cărora se deplasează cu stupii în pastoral;

h) cu amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul nerespectării de către apicultor a distanțelor dintre stupine la masivele melifere din păduri;

i) cu amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul nerespectării de către apicultor a distanțelor dintre stupine la culturile agricole;

j) cu amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul amplasării de către apicultor a stupinei pe direcția de zbor a albinelor aparținând altor stupine sau al amplasării stupinei între alte stupine și sursa de cules;

k) cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 15 alin. (1) și (2), precum și acordarea de despăgubiri apicultorului pentru daunele create;

l) cu amendă de la 100 lei la 150 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 13 alin. (1) și (2).

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:

a) persoane împuternicite de primar sau primarul general al municipiului București, pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. g) și i)-l);

b) persoane împuternicite din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a);

c) persoane împuternicite din cadrul Agenției Naționale pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. Dr. G. K. Constantinescu", pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. b)-f);

d) structurile teritoriale de regim silvic, pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. g) și h).

(3) Contravenientul poate achita, în cel mult 48 de ore de la data încheierii sau, după caz, de la data comunicării procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimumul amenzii, agentul constator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

ART. 19

Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu cele ale Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 20

La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea apiculturii nr. 89/1998, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 5 august 2010, se abrogă.